

Esports | | Actualitzat el 28/03/2020 a les 08:30

Les altres Voltes suspeses

Si el coronavirus no hagués trasbalsat la nostra existència, la Volta a Catalunya tancaria demà la seva edició número 100 amb el tradicional circuit per la muntanya de Montjuïc

Una imatge de la Volta de 1920, la primera edició després de l'aturada per la Gran Guerra | Juan Bert

Si el coronavirus no hagués trasbalsat la nostra existència, la Volta a Catalunya tancaria aquest diumenge la seva edició número 100 amb el tradicional circuit per la muntanya de Montjuïc. Un bon moment, doncs, per recordar les altres Voltes que han estat suspeses al llarg de la història.

El ciclisme, igual que la majoria de les disciplines esportives, és un excel·lent cronista del nostre temps. Hom pot repassar la història de França a partir del Tour, la seva prova ciclista per excel·lència, com també pot revisar la crònica d'Itàlia seguint les passes d'un Giro que, enguany, ha estat també una de les víctimes col·laterals dels estralls que el Covid-19 està causant al país transalpí.

Si tot hagués anat com estava previst, en aquests moments la Volta a Catalunya s'afegiria al selecte club que formen les dues competicions ciclistes esmentades, les úniques que poden presumir d'haver celebrat, com a mínim, un centenar d'edicions. La Volta número 100, però, no s'ha pogut celebrar el març de 2020 com estava previst i, tot i l'evident daltabaix que això suposa per a l'organització, per a la posteritat quedarà novament certificat que aquesta prova és un fidel reflex de la història catalana contemporània.

La Volta a Catalunya, que va celebrar la seva primera edició el 1911 amb una cursa de tres etapes que van enllaçar Barcelona, Tarragona i Lleida abans d'acabar retornant finalment a la Ciutat

Comtal, acabarà convertint-se ben aviat en la tercera prova per etapes en arribar al centenari però, curiosament, no és la primera cursa d'aquestes característiques que es va disputar a casa nostra. Aquest honor recau en la Volta a Tarragona, que es va córrer per primera vegada el 1908, malgrat ser després força intermitent, i que va esdevenir així la pionera de les curses estatals per etapes, succeint en l'àmbit europeu als Tours de França i de Bèlgica.

Fins a l'arribada del coronavirus, la Volta a Catalunya només havia patit tres interrupcions al llarg de la seva centenària existència. Unes aturades que testimoniaven alguns dels fets més tràgics associats a la història del país i del Vell Continent.

Voluntaris catalans allistats a l'exèrcit francès durant la Gran Guerra enarboren una senyera Foto: ANC

1914-1918: La Primera Guerra Mundial

La primera aturada en la celebració de la Volta va arribar ben aviat, quan la prova tot just havia pogut disputar tres edicions. La de setembre de 1913 va ser la darrera Volta abans de l'esclat, l'estiu de 1914, de la Primera Guerra Mundial, un conflicte que va aturar par part de la pràctica esportiva europea.

Tot i no participar directament en aquesta contesa bèl·lica, l'Estat espanyol va veure paralitzades bona part de les seves competicions ciclistes amb la Volta a Catalunya al capdavant. En total, van ser cinc els anys en què la prova no es va celebrar, els compresos entre 1914 i 1919.

La competició es va reiniciar el 1920, l'any després que s'haguessin reprès el Tour i el Giro, que també havien parat per la Gran Guerra, i ho fa fer amb alguna substancial novetat. A diferència del que havia succeït en les tres primeres edicions, en què l'organització havia anat a càrrec del Club Deportivo de Barcelona, l'antecessor de l'actual Reial Moto Club de Catalunya; el 1920 la va assumir la Unión Velocipédica Española, predecessora de l'actual federació espanyola de ciclisme, en una experiència que va resultar calamitosa.

La caòtica Volta de 1920, organitzada per la Unió Velocipédica Española, durant el seu pas per Montcada i Reixach

1921-1922: Els problemes organitzatius

Tot i la convulsió que Catalunya i el conjunt de l'Estat espanyol van viure durant l'inici de la dècada dels 20, un període que va desembocar, el 1923, en la dictadura de Miguel Primo de Rivera, el cert és que la Volta no va deixar pas de celebrar-se, els anys 1921 i 1922, per raons polítiques sinó més aviat pel desastre organitzatiu que s'havia viscut el 1920 i que va provocar que, durant els dos anys següents, la prova no trobés promotor i estigués a un pas de desaparèixer quan tot just se n'havien celebrat quatre edicions.

La salvació li va arribar de la mà de la recentment creada secció ciclista de la Unió Esportiva de Sants que va decidir entomar, el 1923, el repte de fer revifar la prova. L'experiment, a diferència del que havia passat el 1920, va ser tot un èxit i va garantir la continuïtat d'una cursa que va multiplicar la seva popularitat i que es va celebrar durant catorze anys de manera consecutiva.

Una imatge de la batalla de l'Ebre, en plena Guerra Civil

1937-1938: La Guerra contra el feixisme

La Volta a Catalunya, que arran de la proclamació de la Segona República Espanyola i de la recuperació de la Generalitat havia estat objecte d'una política de catalanització fins al punt d'esdevenir també el Gran Premi de la Generalitat, es va veure de nou truncada com a conseqüència de l'aixecament feixista del general Franco contra la legalitat republicana de juliol de 1936 que va acabar desencadenant una guerra civil.

La de 1936 va ser la darrera edició de la Volta a la Catalunya republicana i es va celebrar tot just un mes abans del cop d'estat feixista. L'escalada bèl·lica que es va viure a partir d'aleshores va impossibilitar la disputa de les edicions de 1937 i 1938 d'una Volta que va tornar el setembre de 1939 amb un nom espanyolitzat i amb la voluntat d'exaltar la recent instaurada dictadura franquista.

Cartell de l'edició de 1939 de la Volta a Catalunya Foto: Arxiu Volta a Catalunya

Des d'aleshores, i fins l'arribada del coronavirus, res no havia impedit la celebració de la prova, ni tan sols la Segona Guerra Mundial que, si bé havia provocat que en algunes edicions de la cursa només hi participessin corredors de nacionalitat espanyola, no en va evitar mai la disputa.

2020: La pandèmia del coronavirus

Després de vuitanta-una curses ininterrompudes, i en el precís instant en què la prova es disposava a celebrar la seva edició número 100, la pandèmia global del Covid-19 ha tornat a comportar la suspensió momentània de la prova.

Donar un cop d'ull a la crònica de la Volta ens permet copsar la transcendència del moment que estem vivint, comparable a l'impacte que en la societat catalana i europea van tenir esdeveniments tan tràgics com la Primera Guerra Mundial o la Guerra Civil Espanyola, que, igual que l'actual crisi del coronavirus, també van suposar la interrupció d'una prova que, com s'ha tornat a demostrar, és un fidel reflex de la nostra història.

Portada de la revista Volata dedicada a la Volta Foto: Volata

PD: Malgrat que no hàgim pogut gaudir de la competició, en aquests temps de confinament el que sí que podem fer és llegir l'excel·lent monogràfic que la revista *Volata* ha dedicat al centenari de la prova i que els seus responsables han decidit oferir gratuïtament a través de la seva aplicació. (https://volatamag.cc/articulo/yomequedoencasa: descargate_volata_gratis/) Una magnífica manera de reviure una prova esportiva que és part indestriable de la història contemporània de Catalunya.